

Kirjastoautopalvelun lakkauttaminen

KASV 22.10.2026

451/00.01.00.05/2026

Päätösesitys

Kasvun ja hyvinvoinnin lautakunta päättää, että

- 1) Keuruun kaupungin kirjastoautopalvelu lakkautetaan 1.8.2027 alkaen
- 2) Kirjastoautopalvelun päättymisen jälkeen kirjastopalvelujen saavutettavuus turvataan liitteenä olevassa kirjastoautoselvityksessä esitettyjen korvaavien palvelujen avulla. Korvaaviin palveluihin kuuluvat muun muassa kouluille toimitettavat vaihtuvat kirjakokoelmat, kirjaston kotipalvelu sitä tarvitseville asiakkaille sekä tarvittavat kirjastoaineiston kuljetusjärjestelyt
- 3) Korvaavien palvelujen käytännön järjestelyistä ja niistä tiedottamisesta huolehditaan ennen kirjastoautopalvelun päättymistä.

Päätös

Käsittely

Perustelu

Kasvun ja hyvinvoinnin lautakunta päätti käynnistää kirjallisen kuulemisen kirjastoautopalvelun jatkosta ajalle 28.9.-13.10.2026. Kuulemisen pohjaksi laadittu selvitys julkaistiin kaupungin nettisivuilla ja kuulemisesta tiedotettiin myös kaupungin Facebook-sivuilla. Tieto selvityksestä ja kuulemisesta lähetettiin Wilman ja Daisyn kautta kaikille huoltajille ja lisäksi kirjastoauton asiakkaita informoitiin mahdollisuudesta lausua asiasta. Lausunnot pyydettiin erikseen myös nuorisovaltuustolta, vanhusneuvostolta, vammaisneuvostolta sekä niiltä kouluilta, joiden palveluihin lakkauttamisella olisi olennainen vaikutus ja niiltä kyläyhdistyksiltä, jotka toimivat kirjastoauton reittialueilla.

Kuulemisen pohjana on ollut selvitys kirjastoautopalvelun nykytilasta, lakkauttamisen taloudellisista ja toiminnallisista vaikutuksista, lapsivaikutuksista sekä korvaavien palvelujen järjestämisestä. Se on ollut julkisesti nähtävillä kaupungin verkkosivuilla koko kuulemisen ajan. Selvitys on tämän päätöksen liitteenä ja muodostaa osan päätöksen perusteluista.

Määräajassa saapui 10 lausuntoa. Lausunnoista kolme tuli vaikuttamistoimielimiltä (nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto ja

vammaisneuvosto), kaksi kouluilta (Kivelän ja Pohjoislahden koulut) ja viisi yksittäisiltä kirjastoauton asiakkailta. Lausunnot ovat liitteinä.

Lausunnoissa esitettiin tiivistetysti seuraavia näkökantoja palvelun säilyttämisen puolesta tai korvaavan palvelun järjestämiseksi:

- kirjastoautopalvelu toimii nykyisellään hyvin ja tuo virikettä ja sosiaalisia kontakteja kylille, joissa ei ole enää mitään muita palveluita
- jos palvelu lakkaa, joidenkin asiakkaiden mahdollisuus kirjastopalveluiden käyttöön ja lukemiseen vaarantuu
- kaupungin palvelu- ja asiointiliikenne voisi toimia yhteistyökumppanina kirjastoasioinnin mahdollistamisessa ja kirjastoaineiston toimittamisessa kylille
- kirjastoautossa asiointi on pedagoginen tapahtuma, joka opettaa lapsille itsenäistä kirjastonkäyttöä ja vastuunottoa omista kirjastolainoista
- oppilasryhmän kanssa on helpompi asioida kirjastoauton rajatussa tilassa ja kokoelmassa kuin pääkirjastossa

Lisäksi lausunnoissa ehdotettiin auton ajorytmin harventamista tai jonkun muun palvelun liittämistä kirjastoautoon. Koska auton kiinteät kulut pysyisivät tällöin likimain samoina, nämä toimenpiteet eivät täytä talouden tasapainottamisohjelman tavoitteita. Keuruun kaupungilla ei ole olemassa, eikä suunnitteilla palveluita, joita voitaisiin kirjastoautoon liittää.

Kuulemisessa esitetty näkökohdat on arvioitu osana päätöksen valmistelua. Erityistä huomiota on kiinnitetty lasten, ikääntyneiden ja haja-asutusalueiden asukkaiden kirjastopalvelujen saavutettavuuteen. Lausunnoissa esitetty palvelun säilyttämistä koskevat vaihtoehdot eivät kuitenkaan arvioinnin perusteella mahdollista talouden tasapainottamisohjelman mukaisten säästötavoitteiden saavuttamista. Kirjastopalvelujen jatkuvuus pyritään turvaamaan selvityksessä kuvatuilla korvaavilla palveluilla.

Talousarvion mukaan lakkauttaminen sisältyy talouden tasapainottamisohjelma II:n toimenpiteisiin. Kaupunginhallitus päätti käynnistää 01.12.2025 (§ 341) talouden tasapainottamisohjelman päivittämisen vuosille 2027–2029. Siinä edelleen on esityksenä, että kirjastoautosta luovutaan osana talouden tasapainottamista. Tasapainottamisohjelmaa on käsitelty yhteistyötoimikunnassa tasapainottamisohjelma II:n yhteydessä 27.10.2023 ja nyt syksyllä 4.9.2026, kun on valmisteltu tasapainottamisohjelma III:sta.

Yhteistoimintalain (449/2007) 4 ja 5 §:n mukaan henkilöstön asemaan merkittävästi vaikuttavat muutokset on käsiteltävä ennen asian ratkaisemista. Neuvottelun on koskettava toimenpiteen perusteita, vaikutuksia ja vaihtoehtoja. Yksittäistä työntekijää koskeva asia käsitellään ensisijaisesti hänen kanssaan.

Kirjastoauton toiminta jatkuisi vielä kevään 2027 ja se poistetaan käytöstä kesän 2027 aikana. Korvaavista palveluista tiedotetaan kirjastoauton asiakkaita ennen toiminnan päättymistä. Lautakunta tulee esittämään myöhemmin kaupunginhallitukselle kirjastoauton myyntiä.

Kirjastoautopalvelun lakkauttamista on arvioitu lain yleisistä kirjastoista (1492/2016) 5, 6 ja 10 §:n, kuntalain 22 §:n sekä hallintolain 31 ja 41 §:n näkökulmasta. Päätös perustuu kirjastoautopalvelun nykytilaa, taloudellisia vaikutuksia, palvelujen saavutettavuutta ja korvaavia palveluja koskevaan selvitykseen sekä järjestettyyn kuulemiseen. Kaupunki huolehtii siitä, että lakisääteiset kirjastopalvelut säilyvät käytettävissä ja saavutettavissa myös kirjastoautopalvelun päättymisen jälkeen liitteenä olevan selvityksen mukaisin korvaavin järjestelyin.

Toimivalta

Hallintosääntö 28 §: Kasvun ja hyvinvoinnin lautakunta päättää kirjastolain mukaisista tehtävistä sekä palveluyksiköiden määrästä.

Valmistelija

Kirjastotoimenjohtaja Hämäläinen Johanna,
johanna.hamalainen(at)keuruu.fi, puh. 040 0168 415

Hyvinvointijohtaja Nevalainen Marko, marko.nevalainen(at)keuruu.fi,
puh. 040 749 7718

Esittelijä

Hyvinvointijohtaja Nevalainen Marko

Tiedoksi

Kirjastotoimenjohtaja

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

KASV 24.09.2026 § 140

Päätösesitys

Kasvun ja hyvinvoinnin lautakunta päättää käynnistää kirjallisen kuulemisen kirjastoautopalvelun jatkosta ajalle 28.9.-13.10.2026.

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Perustelu

Keuruun kaupungin kirjastopalveluihin kuuluvat Keuruun pääkirjasto, Haapamäen kirjasto ja kirjastoauto. Kirjastoauto TurboUrpo on otettu käyttöön vuonna 2007. Kirjastoauto palvelee kouluja, päiväkoteja sekä haja-asutusalueiden ja keskustaajaman asiakkaita neljänä

päivänä viikossa. Kirjastoauton käyttäjäryhmissä korostuvat erityisesti lapset ja ikääntyneet asiakkaat. Kaupungin palvelurakenneselvityksessä on jo aiemmin todettu auton käyttöiän lähestyvän loppuaan sekä toimintaan liittyvän muun muassa kaluston kuntoon, toiminnan kustannuksiin ja henkilöstöjärjestelyihin liittyviä haasteita.

Keuruun kaupungin talouden tasapainottamisohjelma II:ssa vuodelta 2023 kirjastoautotoiminnan lakkauttaminen on ollut yhtenä talouden tasapainottamistoimenpiteenä. Kaupunginvaltuuston hyväksymässä vuoden 2026 talousarviossa kirjastoautotoiminnan uudelleentarkastelu on kirjattu kirjastopalveluiden vuoden 2026 olennaiseksi muutokseksi. Talousarvion mukaan lakkauttaminen sisältyy talouden tasapainottamisohjelma II:n toimenpiteisiin. Kaupunginhallitus päätti käynnistää 01.12.2025 § 341 talouden tasapainottamisohjelman päivittämisen vuosille 2027–2029. Edelleen esityksenä on, että kirjastoautosta luovutaan osana talouden tasapainottamista. Valtuusto päättäneen päivityksestä syksyllä 2026.

Kirjastolain 5 § edellyttää asukkaiden kuulemista kirjastoja koskevissa päätöksissä. Lain 6 §:ssä säädetään yleisen kirjaston tehtävistä ja 10 §:n mukaan yleisen kirjaston tulee olla kaikkien käytettävissä ja saavutettavissa. Lisäksi kuntalain 22 §:n mukaan kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Hallintolain 41 §:n mukaan silloin, kun ratkaisulla voi olla huomattava vaikutus muiden kuin asianosaisten oloihin, näille tulee varata mahdollisuus saada tietoja asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta.

Kirjastoautotoiminnan lakkauttamisella on vaikutuksia myös lasten ja nuorten sekä ikääntyneiden palveluihin. Tämän vuoksi nuorisovaltuustolle, vanhusneuvostolle ja vammaisneuvostolle tulee varata mahdollisuus vaikuttaa asian valmisteluun. Kuntalain 26–28 §:ssä säädetään näiden vaikuttamistoimielinten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista.

Kuulemisen pohjaksi laaditaan selvitys, jossa kuvataan ainakin kirjastoautotoiminnan nykyinen palveluverkko ja käyttö, toiminnan kustannukset, auton kunto ja jäljellä oleva käyttöikä, henkilöstövaikutukset, arvio lakkauttamisesta saatavista säästöistä sekä vaihtoehdot kirjastoautolla nykyisin tuotettavien palvelujen järjestämiseksi toiminnan päättymisen jälkeen. Valmisteluun sisällytetään myös arvio muutoksen vaikutuksista lapsiin ja nuoriin sekä kirjastopalvelujen alueelliseen saavutettavuuteen.

Asukkaille ja palvelujen käyttäjille järjestetään kirjallinen kuuleminen ajalla **28.9.–13.10.2026**. Kuulemisaineisto julkaistaan kaupungin verkkosivuilla ja siitä tiedotetaan kaupungin tiedotuskanavia käyttäen (mm. Wilma, kaupungin verkkosivut). Mielipiteitä voi jättää sähköisesti kaupungin kirjaamoon. Lausunnot pyydetään nuorisovaltuustolta, vanhusneuvostolta ja vammaisneuvostolta sekä lisäksi niiltä kouluilta ja varhaiskasvatuksen yksiköiltä, joiden palveluihin kirjastoautotoiminnan lakkauttamisella on olennainen

vaikutus. Myös kirjastoauton asiakkaille sekä reittialueilla toimiville kylä- ja asukasyhdistyksille varataan mahdollisuus lausua kirjallisesti asiasta.

Kuulemisessa saadut mielipiteet ja lausunnot kootaan yhteen, niiden vaikutukset päätösvalmisteluun arvioidaan ja asia tuodaan tämän jälkeen Kasvun ja hyvinvoinnin lautakunnan ratkaistavaksi lokakuun kokoukseen 22.10.2026.

Toimivalta

Hallintosääntö 28 §: Kasvun ja hyvinvoinnin lautakunta päättää kirjastolain mukaisista tehtävistä sekä palveluyksiköiden määrästä.

Valmistelija

Kirjastotoimenjohtaja Hämäläinen Johanna,
johanna.hamalainen(at)keuruu.fi, puh. 040 0168 415

Hyvinvointijohtaja Nevalainen Marko, marko.nevalainen(at)keuruu.fi,
puh. 040 749 7718

Esittelijä

Hyvinvointijohtaja Nevalainen Marko

Tiedoksi

Muutoksenhaku